

skal jeg opfordre dem, der have virkelig Interesse for Folkekirken, og navnlig for Menighedslivet, til alle med forenede Kræfter at arbejde paa, at vi kunne faae en sand folkelig Forsatning for Kirken, saa kunne vi blive fri for disse Forhandlinger her, og saa tror jeg, at denne Sag da er i bedre Hænder, end den er her.

Tang: Det var dog en besynderlig Fortolkning, jeg her hørte af den sidste ærede Læser (Sagd). Hans første Foredrag var meget besynderligt, men dette var dog endnu meget besynderligere, idet han nemlig sagde, at vi ikke have en Folkekirke nu, men at vi have en Statskirke, og at det var først, naar vi havde opfyldt den Paragraf, at „Folkekirken Forsatning ordnes ved Lov“, vi fik en Folkekirke. Altsaa efter hans Opfattelse have vi ingen Folkekirke, og det er Usandhed, naar der staar i Grundloven, at den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke. Men det ligner alt det Andet, som den ærede Læser kom med herom, det har jo hverken hjemme i Himlen eller paa Jorden. Særligt kan man meget godt sige, at den ordnes ved Lov, der staar intetsteds, at den skal ordnes ved een Lov. Naar det ærede Medlem mener, at den danske Folkekirke skulde frastrive sig Ret til at give folkekirkelige Love, og at det vilde støtte Folkekirken, saa siger jeg, at skulde nogen sinde Rigsdagen gaa hen og frastrive sig til Ret at give Love i Folkekirken og give den over til en geistlig Forsamling, vilde Folkekirken Dage være talte. Kan det ærede Medlem indstaa mig for, naar vi have 1400 Præster, at der stikker en Præst i hver Præstehjole? Kan han ikke det, saa overgive vi paa den Maade Folkekirken til Præstefabet. I denne Henseende har Grundtvig holdt en Tale her, der i disse Dage kan holde 25aarigt Jubilæum; der lægger han Rigsdagen meget paa Sinde, aldrig at frastrive sig Ret til at give Love for Folkekirken; thi saa vilde Folkekirken blive til Ulykke for Landet. Men det lader til, at den sidste Læser ikke veed Forskjellen mellem Folkekirke og Forsatning. Det er rent forvirret Tale, han fører; at først naar denne Grundlovsparagraf er opfyldt, faae vi Folkekirken, men vi have ingen nu. Det er en hel ny Forklaring, som jeg ikke har kjendt Måge til, og hvorved han endogsaa overgik, hvad han forrige Gang præstereede; men derpaa skal jeg ikke komme ind. At gjøre alle disse Lustspring med ham, har jeg ikke Lyst til i Aften.

N. Jensen: Ja, jeg er i det heldige Tilfælde at kunne stemme for Forespørgernes Dagsorden, og ogsaa saaledes stillet, at jeg kan være enig med de ærede Medlemmer, der have motiveret den. Men forinden Afstemningen vil jeg gjerne tillade mig at rette et Spørgsmaal til den høitærede Kirkeminister. Det har Interesse for mig personlig og maaste for Flere i Thinget,

men ialtsald antager jeg, det vil have det for de Præster, der ere interesserede i Sagen. Vi have hørt Ministeren udtale, at en Provsteret svæver over Hovedet paa Uderfkriverne af Adressen, og naar det nu er Tilfældet, saa maa det vel være, som det ogsaa fremgik af Ministerens Udtalelse, fordi de have tilbagesendt den ministerielle Tilrettevisning. Nu vilde jeg gjerne vide, hvis den høitærede Minister finder det Umagen værdt at oplyse det, om der da skal sættes en Provsteret i Birkeshed trindt omkring, hvor der findes en Præst, der har underkrevet Andragendet? Jeg tror virkelig, at det har sin Interesse at vide, hvor Præsterne have deres Børnething, om det er paa det Sted, hvor den formentlige Feil er begaaet, eller i deres Hjem.

Sagd: Jeg skal kun gjøre en kort Bemærkning overfor den store Autoritet fra Svendborg (Tang), som vidste hvortledes man dømmes baade i Himlen og paa Jorden. Jeg vil kun sige, at vi maa opfatte Grundlovens § 75 saaledes, at Folkekirken skal have sine egne Organer, hvorigjennem den varetager Kirkens Anliggender, og hvorved den gaar over fra sin tidligere Karakter af Statskirke til at blive en Folkekirke i Ordets sande Betydning. Det tror jeg er saa indlysende, at jeg ikke kan Andet end forundre mig over den Suffisance, hvormed det ærede Medlem optraadte imod mig.

Berg: Der er et enkelt Punkt i denne forefættede overfluelige Sag, som jeg ikke har hørt fremdrage; jeg vil gjøre Undskyldning for, hvis jeg skulde have overhørt det; thi det er ikke mit Dnsse at komme med Ojntagelser af, hvad der er sagt. Det forekommer mig, at den høitærede Minister ved sin Fremgangsmaade ikke blot har villet den borgerlige Ret tillids til at kunne indgive Andragender til Rigsdagen, men ogsaa den mundtlige Ytringsfrihed, Forsamlingsfriheden. Direkte, kan man maaste svare, ligger det ikke deri, men jeg skal nærmere belyse, hvad jeg mener. Dersom disse Præster ikke maatte underskrive et Andragende til den danske Rigsdag sammen med andre Medborgere, saa forekommer det mig, at der deri maatte ligge en Advarsel, som de med en vis Nødvendighed maatte følge, om det ikke at deltage i Ytringer eller Drøftelser i Forsamlinger eller Møder, som kunne føre til en saadan Advarsel; thi dersom disse Præster stode i Afkø og talte om disse Sager og tænkte sig, at de havde Frihed til at tale med under Diskussionen, Frihed ogsaa til at tilraade de Andre at indgive et Andragende til Rigsdagen om de Ting, hvortom de vare enige, og naar de saa vare færdige med Alt og havde deltaget frit i selve Forhandlingen alene paa det nær, om de skulde skrive deres Naame under eller ei, — dersom det nu skete paa et Møde, der afholdtes imorgen —